

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

**Teze k bakalářské práci
Vietnamská mládež v ČR a její vztah ke kariéře**

Matěj Jansa

Souhrn

Práce se zabývá životem vietnamské menšiny v České republice. První část práce se zabývá teoretickým pojetím pojmu etnicity, menšiny, národa, migrace a integrace. Dále je přiblížena historie česko-vietnamských vztahů a aktivity Vietnamců v ČR. Praktická část má za úkol přiblížit pohled mladých Vietnamců žijících v Čechách na životní a kariérní podmínky ČR. Praktická část je rozdělena na dvě části: vzdělání a vztah mladých Vietnamců s rodiči a dále pak na samostatný pohled mladých Vietnamců na zaměstnání. Bakalářská práce využívá kvalitativního výzkumu, přesněji polostrukturovaných rozhovorů s deseti mladými Vietnamci žijícími v ČR.

Klíčová slova: Studium, Zaměstnání, Kariéra, Diskriminace, Vietnamci

Úvod

Vztahy České republiky a Vietnamu vznikaly již v 50. letech 20. století a trvají dodnes. První Vietnamci v České republice byli převážně studenti a dělníci, kteří sem přicházeli z důvodů zisku kvalitnějšího vzdělání a nabytí pracovních zkušeností v oblastech lehkého průmyslu. S příchodem stále většího počtu cizinců se také postupně proměňuje legislativa, politika a přístup České republiky k cizincům a jejich migraci a integraci.

V dnešní době tvoří vietnamská menšina jednu z významných minorit v ČR. V současné době zde žije asi 57 tisíc vietnamských obyvatel s trvalým nebo dlouhodobým pobytem. Avšak život Vietnamců v Čechách není vůbec jednoduchý. Největším problémem je jazyková bariéra především starší populace a kulturní odlišnost od majoritní společnosti.

V červenci roku 2013 byli čeští Vietnamci uznáni státem jako oficiální národnostní menšina. S tímto statutem přicházejí práva pro národnostní menšiny, jako jsou rozvoj své kultury, tradic a jazyka, možnost výuky ve vietnamském jazyce a možnost využití vietnamského jazyka na úřadech a před soudy. Mimo to vyšel v roce 2014 zákon o státním občanství, kdy může mít jedinec více než jedno oficiální občanství. Pro mladé Vietnamce, kteří se narodili v ČR, je tak možnost dvojího občanství bez zrušení vietnamského občanství, což bylo dříve velmi složité a finančně náročné.

V České republice žije několik generací Vietnamců, významnou roli získává mladá generace Vietnamců, kteří se v Čechách již narodili a hovoří plyně česky. Tato generace je často již plně integrována v majoritní společnosti.

Bakalářská práce *Vietnamská mládež v ČR a její vztah ke kariéře* se snaží přiblížit pojmy spojené s daným tématem (etnicita, menšina, migrace apod.) a dále se snaží zjistit pohled mladých Vietnamců na Českou republiku, její životní úroveň, nabídku škol a zaměstnání. Mimo to se také zabývá úvahami jednotlivých informátorů nad svou budoucností.

Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je vysvětlit vztah mladých Vietnamců v ČR ke kariéře, který může být ovlivněn několika faktory. Jedná se především o vliv rodičů, výběr studijního oboru vysoké školy, charakter a povahu jednotlivců a úsilí každého z nich. Práce se zaměřuje na proces vzdělávání informátorů, kde nejdůležitějším prvkem je výběr oboru, který pak charakterizuje budoucí zaměření jednotlivce. Mimo to je podrobně rozebrán individuální pohled informátorů na svůj budoucí život a zaměstnání.

K tomuto účelu byla formulována hlavní výzkumná otázka:

„Jaký má mladá generace Vietnamců žijících v ČR vztah ke kariéře?“

Práce se také zabývá studiem již dostupné odborné literatury, která souvisí s daným tématem. Sběr sekundárních dat je výhodný kvůli snadné dostupnosti zdrojů a velkým množstvím informací, které se dají následně porovnávat a vyhodnocovat. Pro tuto práci byla použita odborná literatura zejména v českém jazyce, využito je i několika zdrojů v anglickém jazyce.

Bakalářská práce využívá kvalitativního výzkumu. Ten je charakteristický nenumerickým šetřením a interpretací sociální reality. Existují různé druhy kvalitativního výzkumu a pro tuto práci byla vybrána technika sběru dat v podobě polostrukturovaného rozhovoru. Výhoda této techniky je v předem připravených otázkách, které mohou být rozšířeny o doplňující otázky, což nakonec vyústí v mnohem větší škálu získaných odpovědí. V této práci byly otázky stanoveny tak, aby odpověděly na zkoumanou problematiku vietnamské mládeže v ČR a jejich vztahu ke kariéře. Otázky byly vytvořeny autorem bakalářské práce, kdy na začátku rozhovoru byly informátorům položeny základní identifikační otázky.

Všechny rozhovory byly provedeny v českém jazyce. Probíhaly během ledna a února 2015 v prostředích, které nejlépe vyhovovaly dotazovaným. Většina se konala v klidném prostředí kaváren a tři rozhovory se provedly skrze internetový komunikátor Skype, jelikož se informátorky v aktuální době nenacházely v České republice. Všem účastníkům byl sdělen způsob záznamu rozhovoru na telefon a uložení získaných dat v elektronické podobě u autora práce. Analýza získaných dat byla nakonec provedena ze všech rozhovorů najednou.

Informátoři byli vyhledáváni na sociální síti Facebook, kde byli požádáni o spolupráci na praktické části bakalářské práce ve formě aktivní účasti na polostrukturovaném rozhovoru. Získání dalších informátorů probíhalo metodou sněhové koule, jejíž výhodou je získání rozsáhlejšího výběrového souboru skrze kontakty informátorů, se kterými byl již rozhovor proveden. Většinou šlo o přátele a spolužáky dotazovaných.

Výsledky a závěry výzkumného šetření

Mladí Vietnamci, kteří žijí v ČR, mají poměrně jasnou představu o své budoucnosti a o budoucím povolání. Výběr školy a oboru je prvním krokem k nastartování budoucí kariéry, která přinese mnoho nových zkušeností.

Vztah s rodiči a role rodičů u nich hraje velký význam. Rodiče chtějí od svých dětí dobré výsledky ve škole a vystudování vysoké školy chápou jako zásadní mezník pro budoucnost. Ačkoliv svým dětem nechali volnou ruku při výběru školy, nároky na studium na ně kladli poměrně vysoké. Většina rodičů informátorů se živí podnikáním, které však na informátory nemá žádný podstatný vliv. Z odpovědí není patrné, že by chtěl někdo v podnikání svých rodičů pokračovat, a svoji pracovní aktivitu si představují jinde.

Celková představa budoucnosti dotazovaných se vyskytuje spíše v zahraničních zemích. Není to ani tak v důsledku horších životních podmínek v ČR než například v Anglii, Německu, Rakousku apod., ale spíše platovým ohodnocením a atraktivnější prací mimo ČR. Zahraniční země jsou atraktivní také z hlediska jazyka a větší kulturní diverzity. Česká republika není podle některých informátorů připravena na multikulturalismus jako jiné země, a proto jsou pozice, odpovídající oborům informátorů, nezajímavé. Avšak Českou republiku chápou jako domov, kam se mohou vždy vrátit.

Na závěr lze konstatovat, že životními prioritami mladých Vietnamců v ČR jsou především škola, následná kariéra a nakonec založení rodiny, které je možné až po zisku stabilní práce a stabilního platu. Ambice, píle a vytrvalost k dosažení cílů mladých Vietnamců jsou velmi vysoké. Díky důkladné přípravě ve škole již od dětství dosahují velmi kvalitních výsledků, a proto jejich nároky na budoucí zaměstnání a budoucí život jsou poměrně vysoké. Od budoucího života očekávají kvalitní a dobře placené zaměstnání, které bude základem pro založení rodiny a vedení spořádaného života.

Vybrané zdroje

DRBOHLAV, Dušan. *Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 207 s. Studie (Sociologické nakladatelství), sv. 66. ISBN 978-807-4190-391.

ERIKSEN, Thomas Hylland. *Etnicita a nacionalismus: antropologické perspektivy*. Vyd. 1. Překlad Marek Jakoubek. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012, 352 s. Studijní texty (Slon), 51. sv. ISBN 978-807-4190-537.

HROCH, Miroslav. *Pohledy na národ a nacionalismus: čítanka textů*. 1. vyd. Editor Miroslav Hroch. Překlad Alena Bakešová. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 451 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), ISBN 80-864-2920-2.

KOCOUREK, Jiří 2006. Vietnamci v současné ČR. In: KOCOUREK, PECHOVÁ, Eva (ed.). *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: Nakladatelství H&H: 102-117

MARTÍNKOVÁ, Šárka 2006b. *Sociabilita vietnamského etnika v Praze*. In: UHEREK, Zdeněk, Zuzana KORECKÁ a Tereza POJAROVÁ. *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy: vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2008, 259 s. ISBN 978-80-87112-12-0.

MÜLLEROVÁ, Petra. *Vietnam*. 1. vyd. Praha: Libri, 2004, 127 s. Stručná historie států. ISBN 978-80-7277-255-1.

ŠÍŠKOVÁ, Tatjana (2001). *Menšiny a migranti v České republice: my a oni v multikulturní společnosti 21. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2001, 188 s. ISBN 80-717-8648-9.